bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі:
KZ45VPY00102718
2019

БӨЛІМ: ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт – азаттық қозғалыс

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
16.11.2019	https://bilimger.kz/63029/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Күні:

Қазақстан тарихы

Сыныбы: 8

Сабақтың тақырыбы: 1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт – азаттық қозғалыс

Сабақтың мақсаты: ресей империясының XIX ғасырдың алғашқы жартысындағы отарлық саясатына қарсы Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт – азаттық қозғалыстың мән – мағынасын жете түсіндіру, көтерілістің сәтсіздікке ұшырау себептерін және көтерілістің маңызын ашып көрсету.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Дамытушылық: Көтерілістің себептерін, қозғаушы күштерін, мақсатын кесте арқылы түсіндіру, салыстыра білу, өз пікірін дәлелдермен тұжырымдай білу дағдысын дамыту, дивергентті ойлау қабілетін дамыту.

Тәрбиелік: Оқушылардың Отанын, халқын сүюге, тілін, туған жерін, салт – дәстүрін құрметтеуге баулу.

Сабақтың түрі:аралас

Сабақтың әдісі: баяндау, салыстырмалы

Көрнекілігі: суреттер, карта, сызба, слайд, нақыл сөздер.

Сабақтың барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

А) Оқу құралдарын тексеріп түгелдеу

Ә) Оқушы зейінін сабаққа аудару

Б) Оқушыларды III топқа бөлу

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Жалғанның жартысындай қазақ елі,

Алғандай көздің жауын сұлу жері

Ақ пейіл, дарқан көңіл, халқымыз бар,

Болған да бірі – батыр, бірі – сері.

Әз бабам азаттықты аңсап өткен,

Ел үшін талай саңлақ шаһид кеткен.

Солардың құдіреті, ой – арманы,

Таңы боп, тәуелсіздік бізге жеткен

II. Үй тапсырмасын сұрау:

А) ІІІ топтан 3 оқушы түсінік

Ә) «Ел қорғаған – ер бабаң»

Ержүрек батыр

Ресей империясына

Абылай

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

ханның

Саржан Қасымұлы

қарасты ұлт-азаттық
немересі

қозғалыстың жетекшісі

Айлакер қолбасшы Қазақтың
соңғы ханы

Кенесарының ағасы

Халықтың сөзін

сөйлеген көсем

Б) Үй тапсырмасын қорытындылау, тест, слайд

III. Жаңа сабақ түсіндіру

Негізгі мазмұны:

Көтерілістің алғы шарттары мен себептері

- Көтерілістің басталуына түрткі болған жағдай;
- Көтерілістің мақсаты;
- Сипаттамасы;
- Қозғаушы күштері;
- Көтерілістің басшылары;
- Көтеріліс барысы мен кезеңдері;
- Нәтижесі мен жеңілу себептері;
- Тарихи маңызы.

1) Сергіту сәті

Ой – толғаныс (шығармашылық жұмыс)

1. Ерлік туралы мақал – мәтел
2. Ерлік туралы бір шумақ өлең
3. Ерлік туралы ән

2) Бұл кім? (жекелеген оқушыларға карточкаларды таратып беріп, сол сөздің түсініктемесін түсіндіріп береді).

1. Саржан 5. Айғаным 9. Жоламан

2. Есенгелді 6. Абылай 10. Сырым

3. Ержан 7. Уәли 11. Исатай

4. Кенесары 8. Бопай ханым 12. Наурызбай

3) Тарихи кубик ойыны. Кубикті лақтыру арқылы тақтадағы жасырын тұрған даталарға жауап береді.

1844

1842

1841

1838

1837

1836

1 2 3 4
5 6

1. 1836 жылы Саржан, Ержан, Есенгелді, Қасым қайтыс болды.

2. 1837 жылы қараша айында Кенесары Петропавл шыққан керуенге тұңғыш рет шабуыл жасады.

3. 1838 жылы Кенесары жасақтары Ақмола округіне тұтқиылдан шабуыл жасады.

4. 1841 жылы Кенесарының қолы тамызда Ташкентке аттанды

5. 1842 жылы Орынбор өлкесінің губернаторы Обручев қарулы қолмен көтерілісті қанға бояуды ойластырды.

6. 1844 жылы Орынбор шекаралық комиссиясының өкілі би Баймұханбет Жаманшин Орынбор губернаторы Обручевтің хатын Кенесарыға табыс етті.

Сырым мен Кенесары көтерілісінің салыстырмалы сипаты.

“Венн диаграммасы”

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Кенесары Қасымұлы Сырым Датұлы

бастаған көтерілістің бастаған көтерілістің

Феодалдық топтардың Кенесарыны қолдамауы

Қоқандықтардың тепкісіндегі қазақтарды азат ету.

Бүкіл Қазақстанды қамтыған ұлт-азаттық қозғалыс

Қазақ өлкесіндегі ең ұзақ көтерілісі 10 жылға созылды

Отаршылдық езгіге қарсы бағытталған **Кіші жүзді — Еділ-Арал теңізін**

қамтыған

Қазақ шаруалары, билер, старшындар **Қазақ феодалдарының**

арасындағы алауыздық

Қазақ өлкесіндегі ең ұзақ көтерілістер **және ру аралық қайшылықтар**

Қазақ өлкесіндегі **Еділдің шығысындағы ірі**

ең ұзақ көтерілістер **шығысындағы ірі**

халықтық сипаттағы

қозғалыс.

Қазақ өлкесіндегі ең ұзақ көтерілістер **Қазақ өлкесіндегі ең ұзақ**

көтеріліс 14 жылға

созылды.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Y. Сабақты бағалау

Сабаққа белсене қатысып отырған оқушыларды және ұпай көп оқушыларды бағалап, марапаттау.

XXI ғасыр көшбасшысына жолдама беру

YI. Үйге тапсырма:

1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт – азаттық қозғалыс

Кенесары Қасымұлының өмірімен байланысты қосымша мәліметтер оқып келу.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.